

# Korta minnesanteckningar från mötet mellan HIBAB och GBF Hässleholm 2026-05-08 (kl 09:30 - 12:10)

---

**Deltagare:** Kent Johannesson (vd HIBAB), Daniel Hallström (förvaltare HIBAB), Leif Nordin (GBF) och Thomas Johnsson (GBF).

## Syfte:

GBF och HIBAB har varje halvår ett möte sinsemellan för att utbyta erfarenheter kring främst förvaltningen av områdena Hovdala och Mölleröd - och då med fokus på naturmiljön. Mötet började med en morgonfika och GBF lämnade över det senaste numret av kontaktbladet Göinge-Biologen (nr 2026:1).

## 1. Hammarmölledamm (dämnet, ån och dammbotten)

Vi började med att ta del av en drönbild över där dammen och dämnet en gång legat; arbetet med att tömma dammen och att ta bort dämnet har gått enligt plan (klart i sept 2025) medan arbetet med att iordningställa den nu torrlagda dammbotten blivit försenat (främst för att man ville se hur Hovdalaån meandrar sig fram över botten vid högvatten).

Aktuell status för området:

- Bord med bänkar, grillplats och soptunna har iordningställts (HIBAB och kommunen)
- Skylt över dammens tidigare vattennivå (på sten vid ön) under framtagning (HIBAB)
- Skylt över hur rivningsprocessen gått till kommer att tas fram (HIBAB)
- Lämplig plats för bro över Hovdalaån fastställd och godkänd (länsstyrelsen)
- Kraftstationen är borttagen medan två äldre hus står kvar för att hysa fladdermöss
- Stängsling för ev betande vattenbufflar (6 individer) är färdigställt (kommer ev inte att behövas!!)



Nyttjandet av betande indiska vattenbufflar har ännu inte fått klartecken internt inom länsstyrelsen, och kan komma att senareläggas eller to m slopas. Här har HIBAB fått ett föreläggande att göra regelbundna sedimentkontroller, främst med syftet att kontrollera flodpärlmusslornas välmående. I bl a detta arbete har man tagit hjälp av NaturCentrum och deras expert John Fidler.

Ett påpekande från John Fidler: Dammen borde inte - enligt domslutet - ha tömts under lågvatten i maj, utan istället under kraftigare vattenföring, lämpligen någon gång under vinterhalvåret. Detta för att få till stånd en kraftigare ursköljning av ev sediment från tömning och utrivning av dammen. Något GBF instämmer i, då vi brukar hävda att det även är olämpligt att göra stora ingrepp i naturen under fåglarnas häckningsperiod.

HIBAB och dess entreprenör tömde dammen en knapp dag för fort (13 istället för 14 dgr) enligt kraven i domslutet och har för detta tilldelats en bot om 100.000 kr! Något vi alla ställer oss högst frågande till! I dagsläget avvaktar HIBAB fortsatt handläggning av ärendet!



I domslutet skulle man även ta hänsyn till citronfläckad kärrtrollslända och flytta deras larver till lämpligt vattendrag! Trots letande kunde inte NaturCentrum finna några, vilket inte förvånar undertecknad, då jag under alla år bara sett ett enda exemplar inom området. Lägg märke till att i domslutet ställs inga krav avseende musslornas väl och ve!

NaturCentrum har åt HIBAB regelbundet kontrollerat hur flodpärlmusslorna mår i ån både upp- och nedströms f d dammen; ca 450 individer flyttades sommaren 2025 till uppströms dämnet medan ca 150 är kvar inom en viss sträcka nedströms. Så gott som samtliga individer har överlevt och mår bra. HIBAB delade med sig av en rapport från NaturCentrum (*Hovdalaån, Inventering och bedömning av sediment och miljö, Naturcentrums projektnummer: 47819*).

Vad som ska hända med de flyttade musslorna är i dagsläget oklart!

En förflyttning av sand och dy längs ån kommer alltid att ske naturligt!

Enligt EU:s Artskyddsdirektiv har man - för fladdermössen skull - varit tvungen att spara de två äldre byggnaderna vid f d kraftstationen. Underhållet av byggnaderna är oklart! Bat life Sweden och GBF kommer den 23 augusti i år ha en "fladdermusdag" (ljudboxar, detektorer) för att få kunskap om områdets fladdermuspopulationer och därefter ta fram en rapport och en föreläsning avseende resultatet. GBF delger HIBAB rapporten! HIBAB delade med sig av en aktuell fladdermusrapport (*Fladdermöss vid Mjölmöllan, Hovdala; NaturCentrum*).

GBF påpekade hur viktig biotopen för lavar och mossor är i ravinen nedströms det tidigare dämnet (information finns på Artportalen; bl a från Ulf Arup).

Man hittade nu under våren en handgranatliknande tingest vid den f d dammen, och man tillkallad därför den nationella bombgruppen, som anlände och sprängde det aktuella föremålet (som i sig inte hade något sprängmedel, d v s var inte farligt). Man har beredskap för att något liknande kan inträffa även i framtiden.

Länsstyrelsen har vid ett möte på Boketorp 2026-03-18 redogjort för vad man avser att göra med området där dammen legat (*se mina minnesanteckningar från mötet; bilaga 1*). Tanken verkade vara att skapa två våtmarker söder om ”ön” men att de inte skulle ha genomströmmande vatten från Hovdalaån, och att vattnet som kommer från Skogdamm och Svartakärr sedan några år tillbaka inte leds till detta område (L-E Williams vet mer om detta).

GBF befarar att om våtmarkerna görs för grunda och regelbundet drabbas av sommartorka, hastigt kommer att växer igen. Vi visade några exempel från Våtmark Mölleröd och Våtmark Ljungamölla.

Det finns ett intresse hos allmänheten av att få veta vad som hänt och händer inom området kring Hammarmöllan. Undertecknade har satt samman en bildföreläsning om arbetet och har visat det för ett flertal föreningar i bygden nu under våren.



## 2. Mjölmlövången

Det finns en tanke från NaturCentrums sida att låta de lägst liggande delarna av Mjölmlövången översvämmas regelbundet vid högvatten för att på så vis skapa en våtare miljö med högre biologisk mångfald. Detta skulle skapas genom att man tog bort delar av en vall mot ån. Förvaltare och våtmarksansvariga inom lst bifaller detta, men får inget gehör från vattenenheten inom lst. I övrigt sköts området enligt tidigare skötselplan.

## 3. Bioblitz inom Hovdala naturreservat (Mjölmlöllan, Hammarmöllan och Kullabäckarna)

Bioblitz är en inventering av olika organismer inom ett begränsat område (i detta fall södra delen av reservatets tre områden) och under begränsad tid. Syftet med en bioblitz är att upptäcka, räkna, kartlägga och lära mer om de levande varelserna inom området men också att öka intresset för biologisk mångfald och förståelsen för att skydda och vårda värdefulla områden.

En liknande inventering gjordes i juni 2023 och eftersom det hänt mycket med naturmiljön i området finns det anledning att även i år (2026-06-06) göra en identisk inventering för att identifiera ev förändringar! Rapport kommer att lämnas till HIBAB!

#### **4. Utökat naturreservat inom Hovdalaområdet**

Enligt HIBAB och dess styrelse får vi nog för närvarande betrakta ärendet som "vilande", då HIBAB ställer sig positivt till utökning om ersättningsmark erbjuds!

#### **5. Avverkning av produktionsskog mellan naturreservatet och Filesjön**

Ett bestånd av avverkningsmogen granskog (produktionsskog) har slutavverkats nu i vår inom detta område medan ett tänkt område med äldre bokskog har sparats än så länge. Inom det senare området har man ett föreläggande från Skogsstyrelsen/länsstyrelsen att spara 70 lövträd/ha. Skogsbruket inom HIBAB är certifierat enligt PEFC och FCE, vilket innebär att entreprenören Sydved har att följa strikta regler i bruket av skogen. Eventuellt planerar man att plantera lövträd inom det nu avverkade området (kräver att området inhägnas för att undvika betesskador).

Inom HIBAB:s skogsbestånd är 70% lövträd och 30% barrträd. Och på HIBAB:s hemsida framgår vad som gäller deras skogliga certifieringar.

#### **6. Vägrenarna på Hovdalafältet**

Förlusten av den biologiska mångfalden är numera mest påtaglig i områden med intensivt jordbruk (stora monokulturer, ingen vegetation i åker- eller vägkanter, hantering av insekts- och växtgifter mm). Flora, fågel- och insektfauna drabbas hårt av dessa åtgärder!



Nu under vinterhalvåret har HIBAB iordningställt flera av sina vägar inom sitt verksamhetsområde, varvid vägkanterna i mycket stor utsträckning förlorat sin växtlighet. GBF anser att detta är olyckligt men kommer att följa upp hur växtligheten återhämtar sig under kommande år! Rapport lämnas till HIBAB!

Man kommer dock att fortsätta att slå vägkanterna på bara en sida vartannat år. Slitaget efter rallytävlingarna är ibland stort men återställs alltid av arrangörerna efter tävlingarna. FASAB är under kommande år bolagets entreprenör då det gäller vägunderhåll!

## **7. Naturutställning på Boketorp**

Tanken att GBF ska vara ansvariga för att producera en naturutställning i "ladan" vid Boketorp, och detta efter att utrymmet blivit isolerat, har tydligen "gått i stå" för tillfället! Tanken är att detta ska vara en utställning som beskriver både Hovdalas och kommunens natur och att den ska vända sig till både ung och gammal. Vi hoppas på en lösning av problemen!



## **8. Röjning av strandzonen längs Almaån vid fågelplattformen ”Slingra dig!**

Under senare år har HIBAB haft vänligheten att röja strandzonen från P-platsen ner till fågelplattformen, främst avseende lägre vegetation (ej större buskage). Detta för att göra vandringen längs ån mer angenäm. GBF framför ett tack för detta arbete!

För närvarande diskuterar man behovet av att mer kraftfullt röja strandzonen längs Almaån från utloppet ur sjön och några kilometer nedströms (numera finns en tät och kraftig vegetation av strandbuskage, som bl a hänger ner i vattnet). Tror att man genomförde en "å-rensning" någon gång på 1980-talet, så det är sannolikt dags igen!

## 9. Möllerödsfältet

GBF har inte gett upp tanken på att kommunen (äntligen) ska ta beslut om att avsätta ett kommunalt naturreservat (man har i dagsläget inget (!); Kristanstad har många). Vi för en dialog med vår kommunekolog avseende bl a Möllerödsfältet.

Möllerödsfältet har under 2024-2025 ingått i projektet "Småbiotoper för vildbin och sandödla i Hässleholms kommun". GBF (Göran Holmström & Thomas Johnsson) kommer under 2026 göra en uppföljande inventering av vildbipopulationerna.

I samband med valet i september 2026 kommer GBF att formulera tre frågor till våra lokala partier, där en fråga sannolikt är hur man ser på bildandet av kommunala naturreservat.

## 10. Nästa möte

Måndagen den **12 oktober kl 09:30-11:30** i HIBAB:s lokaler

Vi tackade varandra för ännu ett trevligt och givande samrådsmöte!

Minnesantecknare

*Thomas Johnsson*  
070-331 61 26 alt [thomas@clangula.se](mailto:thomas@clangula.se)



Bilaga 1

## **Kort information om hur man avser att sköta området som tidigare var Hammarmölledamm Möte i Boketorp 2026-03-18**

---

**Ref:** Thomas Johnsson, 070-331 61 26

**Susanna Isberg**, länsstyrelsens förvaltare av naturreservat Hovdala, informerade oss om följande åtgärder:

- Under mars månad har man med stöd av ett arbetslag från Skogsstyrelsen, **stängslat in själva dammbotten**
- I mitten av april avser man att **släppa ut sex indiska vattenbufflar** i det inhägnade området. Man anser att betesdjuren kommer att klara av att förflytta sig över det slamtäckta/fuktiga botten-sedimentet men att antalet djur ev kan vara för litet för att hålla området helt öppet från vegetation. Man vet inte hur djuren klarar av att beta det myckna och höga korgvidet. Detta får ses som ett försök den första sommaren.
- Djuren kommer **inte att behöva stödutfodras**.
- **Hovdalaån** kommer att ha sitt ursprungliga, **meandrande lopp** genom området
- Man avser att **anlägga två våtmarker** söder om den trädbevuxna ön i områdets norra del. Dessa kommer inte att ha kontakt med den meandrande Hovdalaån (p g a höjdskillnaderna). Det föreligger en sannolikhet för att dessa våtmarker drabbas av "sommartorka" och att vegetationen kan ta över ganska snabbt!
- **Områdets namn:** "Hammarmöllan" eller "Hammarmölle vång" (motsvarar Mjölmllevången)
- Det kommer att **anläggas en spång** senare i år över Hovdalaån strax söder om det gamla dämnet. Detta för att binda samman vandringslederna inom Hovdalaområdet
- Nya **informationstavlor** kommer att sättas upp.
- En informationstavla som visar var vattennivån låg när dammen existerade kommer att sättas upp, sannolikt på den lilla trädön.
- **NaturCentrum** följer regelbundet **flodpärlmudsslornas status** och hur slamutsläppet i maj 2025 påverkat bottenförhållandena i ån.
- **Länsstyrelsen har förlorat ca 70% av statliga medel** för naturvårdande åtgärder in sina reservat!
- **GBF kommer**, liksom under utrivningen av dämnet, **att följa arbetet** med att återställa botten av dammen.